

TĂNG THUẾ XUẤT KHẨU:

Hai kịch bản với ngành than

VIỆC TĂNG THUẾ XUẤT KHẨU THAN THÊM 3%, LÊN MỨC 13% KỂ TỪ NGÀY 7/7/2013 SẼ LÀM NHIỀU LOẠI THAN PHẢI DỪNG XUẤT KHẨU, KHIẾN LƯỢNG THAN TIÊU THỤ GIẢM MẠNH. CÙNG VỚI NHỮNG KHÓ KHĂN VINACOMIN ĐANG VẤP PHẢI NHƯ GIÁ THÀNH KHAI THÁC TĂNG, THỢ LÒ KHÓ TUYỂN DỤNG, SẼ ẢNH HƯỞNG TRỰC TIẾP ĐẾN VIỆC LÀM, THU NHẬP VÀ AN SINH XÃ HỘI VÙNG MỎ.

● THÚY HÀ

Trên thị trường thế giới và khu vực, hiện nay thuế xuất khẩu than 10% của Việt Nam đã thuộc nhóm nước có thuế suất cao. Nhìn sang các nước: Indonesia hàng năm sản xuất khoảng 390 triệu tấn, xuất khẩu khoảng 300 triệu tấn thì thuế xuất khẩu là 0%; Úc có sản lượng tương đương Indonesia cũng áp dụng thuế xuất khẩu 0%; Trung Quốc sản xuất trên 3,6 tỷ tấn than/năm, vừa xuất khẩu và nhập khẩu hàng trăm triệu tấn/năm, nhưng thuế xuất khẩu cũng chỉ có 10%, riêng than Coking coal từ đầu năm 2013 đã được nước này giảm từ 40% xuống còn 0%; Mông Cổ áp dụng thuế xuất khẩu than tùy theo chủng loại chất lượng cao thì thuế suất cao hơn nhưng tối đa không quá 7%; Nga tính thuế từ 0 - 5%...

Khó chồng khó

Theo ông Nguyễn Văn Biên, phó Tổng giám đốc Vinacomin, nếu thuế tăng thêm 3% thì nhiều chủng loại than phải dừng xuất khẩu vì sau khi trừ thuế xuất khẩu, ngành này sẽ không bù đắp được giá thành, tổng sản lượng than tiêu thụ sẽ giảm mạnh. Khi sản lượng giảm thì các loại thuế tài nguyên, phí môi trường, thuế giá trị gia tăng, thuế xuất khẩu cũng sẽ giảm mạnh.

Trong khi đó, giá bán than cho điện lại chậm điều chỉnh. Tới ngày 20/4/2013 giá bán than cho điện mới được điều chỉnh, chậm 3 tháng 20 ngày. Vì vậy, trong giai đoạn này, Vinacomin đã phải bù giá than cho điện

trên 1.800 tỷ đồng. Sau khi được điều chỉnh, giá than cho điện hiện nay bằng khoảng 85% giá thành kế hoạch năm, như vậy giá bán xuất khẩu sau khi trừ thuế 10% thì cũng chỉ đủ bù đắp chi phí, không có lãi chứ chưa nói đến việc tăng thuế lên 13%. Trong khi ngành Than không thể giảm lương của thợ lò vì ngành đang thiếu lao động nên rất khó khăn trong việc ổn định sản xuất.

Hai kịch bản

Giải pháp về vấn đề này, ông Lê Minh Chuẩn, Tổng giám đốc Vinacomin cho biết, Vinacomin cũng đã tính toán phương án sản xuất cho 6 tháng cuối năm theo các kịch bản khi thuế xuất khẩu tăng. Theo đó, phương án tối thiểu là tình hình kinh



tế vẫn tăng trưởng chậm như hiện nay và thuế xuất khẩu than 13%; phương án tối đa là nếu thị trường quý IV/2013 được cải thiện, giá cả tăng lên bù đắp được khoản tăng thuế để tiếp tục xuất khẩu như hiện nay.

Còn phương án tối thiểu, Vinacomin cố gắng cũng chỉ xuất khẩu được khoảng 300 - 500 ngàn tấn/tháng (so với hiện nay

1,2 - 1,3 triệu tấn/tháng) và 6 tháng cuối năm dự kiến xuất khẩu 2 - 3 triệu tấn. Tức là cả năm dự kiến chỉ xuất khẩu tối đa được khoảng 9,5 triệu tấn (giảm 5 triệu tấn so với năm 2012) và tổng sản lượng than tiêu thụ sẽ giảm so với năm 2012. Hiện TKV đã có định hướng chỉ đạo: Ưu tiên đảm bảo ổn định việc làm cho thợ lò, cắt giảm sản

lượng ở một số đơn vị đặc biệt là các công ty lộ thiên chỉ đảm bảo được việc làm ở mức tối thiểu, một số thiết bị cần thiết phải tạm thời ngừng cắt và dự kiến than tồn kho cuối năm một số chủng loại sẽ tăng so với hiện nay. Tuy nhiên, đó chỉ là các giải pháp tình thế, nếu kéo dài sẽ ảnh hưởng tới sự bền vững của Quy hoạch Phát triển ngành than ■

Theo các chuyên gia kinh tế, để ngành than chủ động điều hành, ổn định sản xuất, tiêu thụ sản phẩm, đồng thời cũng đảm bảo thuận lợi, minh bạch trong tính toán thuế suất, cơ chế thuế suất thuế xuất khẩu than theo mức giá than trên thị trường thế giới bình quân hàng quý. Trong giai đoạn hiện nay có thể xem xét ở mức: (1) Khi giá than bình quân (tính theo loại cám 11AHG) dưới 75USD/tấn thì mức thuế suất là 10%. (2) Khi giá than bình quân (tính theo loại cám 11AHG) từ 75 đến dưới 85USD/tấn thì mức thuế suất là 15%. (3) Khi giá than bình quân (tính theo loại cám 11AHG) trên 85USD/tấn thì mức thuế suất là 20%. Do vậy, mức áp thuế lần này cũng là giải pháp của Bộ Công thương theo từng thời điểm phù hợp. Tuy nhiên, khi áp dụng mức thuế xuất khẩu tới 13% sẽ khó khăn cho Vinacomin trong việc xuất khẩu than.